

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Organización e Xestión de Arquivos Históricos e Bibliotecas Patrimoniales		Código	710521022
Titulación	Mestrado Universitario en Estudos Avanzados en Museos, Arquivos e Bibliotecas			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Varela Orol, Concepción	Correo electrónico	concepcion.varela@udc.es	
Profesorado	Ameneiros Rodríguez, María Rocío	Correo electrónico	rocio.ameneiros@udc.es	
	Varela Orol, Concepción		concepcion.varela@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia dá a coñecer os principios fundamentais de xestión e tratamento do patrimonio bibliográfico e documental. Desenvolve un panorama xeral da formación e tipos de bibliotecas patrimoniais, a xestión do desenvolvemento específico destas coleccións nas bibliotecas, así como aspectos da súa organización e posta en valor no actual marco tecnolóxico. Ten como obxectivo capacitar para unha aproximación crítica ás actividades de diversa índole para a posta en valor, difusión, divulgación e uso social do patrimonio documental e bibliográfico. E presenta o panorama xeral do sistema español de arquivos e dos principais arquivos históricos e bibliotecas patrimoniais de España e Galicia.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	CE1 ? Estar capacitado para investigar en temas de patrimonio cultural e bibliográfico documental
A2	CE2 ? Coñecer e manexar as técnicas museográficas e historiográficas
A3	CE3 ? Saber manexar e aplicar as novas tecnoloxías no eido do patrimonio cultural e bibliográfico documental
A5	CE5 ? Estar capacitado para a xestión en museos
A6	CE6 ? Estar capacitado para a xestión en arquivos históricos e bibliotecas patrimoniais
A7	CE7 ? Coñecer o marco xurídico e as institucións que regulan a protección e conservación do patrimonio cultural e bibliográfico-documental
A8	CE8 ? Estar capacitado para a posta en valor e a difusión do patrimonio culturale bibliográfico documental
A9	CE9 ? Ter capacidade como xestor cultural e patrimonial
A10	CE10 ? Estar capacitado para deseñar, xestionar e organizar exposicións permanentes e temporais
A11	CE11 ? Estar capacitado para a xestión no ámbito do turismo cultural e patrimonial
A12	CE12 ? Coñecer os museos, arquivos e bibliotecas desde un punto de vista diacrónico
A14	CE14 ? Contribuír ao deseño e mellora de contenedores e de proxectos culturais e patrimoniais
A15	CE15 ? Ter capacidade para catalogar e organizar coleccións patrimoniais
B1	CB6 ? Posuir e comprender os coñecementos que acheguen una base u oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 ? Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos nunha base ou oportunidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 ? Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partires dunha información que sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexión sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	CB9 ? Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sin ambigüidades
B5	CB10 ? Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que haberá de se en gran medida autodirixido ou autónomo

B6	CG1 ? Expresarse correctamente, tanto de xeito oral como escrita nas linguas oficiais da comunidade autónoma
B7	CG2 ? Dominar a expresión e a comprensión de xeito oral ou escrita dun idioma estranxeiro
B9	CG5 ? Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
B10	CG6 ? Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información disponible para resolver os problemas cos que deben de enfrontarse
B11	CG7 ? Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da súa vida
C1	CT1 ? Capacidade de análise e síntese
C2	CT2 ? Capacidade de resolución de problemas
C3	CT3 ? Habilidades para localizar e analizar información de fontes diversas
C4	CT4 ? Capacidade de crítica e autocrítica
C5	CT5 ? Capacidade de innovar
C6	CT6 ? Capacidade de organización e planificación
C7	CT7 ? Traballar de forma autónoma e con iniciativa
C8	CT8 ? Traballar de forma colaborativa
C9	CT10 ? Incorporar as TIC no proceso de investigación e a xestión da información, no análise de datos e a difusión e comunicación de resultados
C10	CT11 ? Ter capacidade para actualizar os coñecementos, metodoloxías e estratexias na práctica profesional

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Coñecemento da formación e desenvolvemento das coleccións patrimoniais nas bibliotecas		AP3 AP7 AP11 AP15	BP2 BP3 BP4 BP6 BP10 BP11
Desenvolvemento de habilidades no acrecentamento de fondos patrimoniais, métodos de adquisición, fontes alternativas de financiamento e provedores		AP8 AP9 AP10 AP11	BP2 BP5 BP7 CP1 CP3 CP5 CP6 CP7 CP9
Coñecemento e adquisición de habilidades na organización e posta en servizo das coleccións patrimoniais nas bibliotecas		AP8 AP9 AP10 AP15	BP10 BP11 CP1 CP2 CP6 CP8
Coñecemento da organización dos arquivos históricos		AP2 AP5 AP6 AP9 AP12 AP14	BP1 BP9 CP4 CP9 CP10
Desenvolvemento de habilidades na descrición dos documentos e fondos documentais dos arquivos históricos		AP8 AP15	CP1 CP2 CP3 CP7
Coñecemento do sistema español de arquivos e dos principais arquivos históricos de España		AP1	BP5 CP3 CP9 CP10

Cofecemento dos principais arquivos históricos de Galicia	AP1	BP5	CP3 CP9 CP10
---	-----	-----	--------------------

Contidos	
Temas	Subtemas
Módulo de organización e xestión de arquivos	Tema 1. Principios fundamentais da Arquivística: organización e descrición de documentos e fondos documentais en arquivos históricos Tema 2. O sistema nacional de arquivos. Arquivos históricos xenerais, rexionais e provinciais Tema 3. Principais arquivos históricos en Galicia
Módulo de organización e xestión de bibliotecas	Tema 4. Panorama xeral da formación e tipos das coleccións patrimoniais Tema 5. Adquisición de coleccións patrimoniais: Depósito Legal, compra, doazóns e depósitos Tema 6. Organización e posta en valor das coleccións patrimoniais en bibliotecas

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A1 A3 A7 A10 A15 B3 B5 B7 B9 B10 B11 C3 C4 C9	4	10	14
Resumo	A7 A10 A15 B4 B6 C1 C5 C7 C8	0	17	17
Proba de resposta múltiple	A7 A8 A9 A15 B3 C1 C2 C6	2	14	16
Sesión maxistral	A2 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A14 A15 B1 B2 B10 B11 C10	26	0	26
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	Textos propostos polo profesorado que complementan os contidos da sesión maxistral
Resumo	Sínteses e comentarios escritos das lecturas propostas
Proba de resposta múltiple	Test dos contidos teóricos e prácticos da materia
Sesión maxistral	Exposición oral do profesorado dos contidos fundamentais da materia, co apoio das TIC. Resolución de problemas do alumnado

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas Resumo Sesión maxistral	Resolución de problemas do alumnado. Apoio bibliográfico. Motivación á participación.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba de resposta múltiple	A7 A8 A9 A15 B3 C1 C2 C6	Valorase o coñecemento dos contidos expostos na sesión maxistral	50
Resumo	A7 A10 A15 B4 B6 C1 C5 C7 C8	Valorase a capacidade de identificar a información pertinente, a capacidade de síntese, a interrelación con outras materias, e a expresión escrita	50

Observacións avaliación

Aqueles/as alumnos/as que teñan algún tipo de excepcionalidade para vir a clase legalmente concedida, que falen co/a profesor/a á comezos de curso para establecer as titorías e os sistemas de avaliación correspondentes

Fontes de información

Bibliografía básica

- Abdelaziz Abid (1998). Memoria del Mundo: conservando nuestro patrimonio documental. México
- Association of College and Research Libraries (2012). Guidelines for Interlibrary and Exhibition Loan of Special Collections Materials.
- Barbadillo, J. (2014). Apuntes sobre ISAD(G) y la descripción archivística normalizada. Gran Canaria: Anroart
- Berger, Sidney E. (2014). Rare books and special collections. London, Facet
- Bonal, J.L. (2001). La descripción archivística normalizada: origen, fundamentos, principios y técnicas. Gijón: Trea
- Bourdeaux, Laure (2009). Musées et bibliothèques sur Internet : le patrimoine au défi du numérique. Paris
- Consello da Cultura Galega (2012). Recomendacións para o acceso ao patrimonio moble de Galicia. Santiago de Compostela
- Cruz Mundet, J.R. (2010). Manual de Archivística. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez
- García, Idalia (2006). Acceso y disfrute de libros antiguos y documentos históricos como un derecho cultural en México, en Anales de Documentación, 9 (2006), 53-67. Murcia
- Herrera Morillas, José Luis (2013). La gestió de les col·leccions de fons antic en les biblioteques universitàries espanyoles : anàlisi dels textos normatius. BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació, juny, núm. 30
- INDICATE Project (2012). Handbook of virtual exhibitions and virtual performances.
- Latorre, R. (2004). La ISAD(G) y la gestión documental, en La descripción multinivel en los archivos municipales, 245-258. Madrid: Consejería de Cultura y Deportes
- López Gómez, P. (2005). Fuentes para la historia local en el Archivo del Reino de Galicia: la administración y los ayuntamientos gallegos, en Anuario Brigantino, 28: 277-302.
- López Gómez, P. (2002). La evaluación de los estudios de Archivística en el último cuarto de siglo, en Documentación de las Ciencias de la Información, 25:129-146.
- Marcetteau-Paul, A., Mouren, R., Syren, A-P. (2010). Constituer, conserver, accéder au patrimoine, en ABF: Le métier de bibliothécaire. Paris
- Mouren, Raphaële, dir. (2007). Manuel du patrimoine en bibliothèque. Paris
- Núñez, E. (2009). Organización y gestión de archivos. Gijón: Trea
- Oddos, Jean Paul, dir. (1995). Le patrimoine: histoire, pratiques et perspectives. Paris
- Overholt, John H. (2013). Five theses on the future of special collections, RMB: A Journal of Rare Books, Manuscripts, and Cultural Heritage 14(1): 15-20. Harvard
- Ruthven, Ian (2015). Cultural Heritage Information Access and Management. London, Facet
- Unesco (2016). The UNESCO/PERSIST Guidelines for the selection of digital heritage for long-term preservation.
- Varela-Orol, Concha (2014). Las colecciones patrimoniales en las bibliotecas españolas: dialéctica entre legislación y prácticas. Revista Española de Documentación Científica, 37(3):e054. Madrid
- Varela-Orol, Concha (2011). Museos, arquivos e bibliotecas, patrimonio común. Santiago de Compostela

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías